

Hoogheemraadschap van
Delfland

BESTUURSRAPPORTAGE 2025

Colofon

Bestuursrapportage 2025

Samenstelling

Hoogheemraadschap van Delfland

Delft, 17 juli 2025

Hoogheemraadschap van Delfland

Postbus 3061

2601 DB DELFT

[Tel:015-2608108](tel:015-2608108)

www.hhdelfland.nl

Inhoud

Inleiding	4
Leeswijzer	5
Managementsamenvatting	6
1 Programmaplan	7
1.1 Waterkeringen en waterbewustzijn	7
Programmalijn: 1.1.1 Waterkeringen.....	7
Programmalijn: 1.1.2 Waterbewustzijn en gedragsbeïnvloeding	9
Programmalijn: 1.1.3 Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG)	10
1.2 Waterkwaliteit, biodiversiteit, recreatie en externe verbinding	11
Programmalijn: 1.2.1 Waterkwaliteit	11
Programmalijn: 1.2.2 Biodiversiteit	15
Programmalijn: 1.2.3 Recreatief medegebruik	16
Programmalijn: 1.2.4 Verbinding met partners	17
1.3 Waterkwantiteit en klimaatadaptatie	18
Programmalijn: 1.3.1 Waterkwantiteit	18
Programmalijn: 1.3.2 Klimaatadaptatie.....	20
Programmalijn: 1.3.3 Bodem en grondwater	20
1.4 Waterketen en circulariteit.....	21
Programmalijn: 1.4.1 Waterketen	21
Programmalijn: 1.4.2 Transitie waterketen.....	24
Programmalijn: 1.4.3 Energie- en klimaatneutraal.....	25
Programmalijn: 1.4.4 Circulaire economie	26
1.5 Financiën, algemene dekkingsmiddelen	28
Programmalijn: 1.5.1 Financiën	28
Programmalijn: 1.5.2 Algemene dekkingsmiddelen.....	29
1.6 Organisatie en bedrijfsvoering.....	31
Programmalijn: 1.6.1 Organisatie	31
Programmalijn: 1.6.2 Informatievoorziening.....	33
Programmalijn: 1.6.3 Regulering en dienstverlening	35
Programmalijn: 1.6.4 Interne dienstverlening en bestuursondersteuning	36
Programmalijn: 1.6.5 Communicatie	38
Programmalijn: 1.6.6 Personeel.....	39
Programmalijn: 1.6.7 Digitale transformatie	41
Programmalijn: 1.6.8 Innovatie	41
2 Paragrafen	42
2.1 Risicomanagement	42
3 Financiën	43
3.1 Exploitatierekening naar kosten- en opbrengstensoorten	43
3.2 Baten en lasten per programma	46
3.3 Naar Waterschapstaken.....	47
3.4 Investeringsuitgaven	48
4 Bijlagen	49
4.1 Projectenboeken	49

Inleiding

De Bestuursrapportage (BURAP) 2025 geeft een actueel overzicht van de voortgang op de doelen die zijn vastgesteld in de begroting 2025. Waar eerdere BURAP's terugblikten op zes maanden, is deze rapportage gebaseerd op de eerste vier maanden van het jaar.

In deze BURAP worden uitsluitend die doelen toegelicht waarbij afwijkingen van de planning zijn ontstaan. Doelen die volgens verwachting verlopen, blijven buiten beschouwing. Op deze manier blijft de aandacht gericht op onderdelen die nadere uitleg of bijsturing vragen.

Naast de toelichting op financiële en beleidsmatige afwijkingen, bevat de BURAP voorstellen voor bijsturing. Hiermee ontstaat inzicht in de acties die nodig zijn om de afgesproken doelstellingen alsnog te realiseren.

Leeswijzer

De opmaak van de Bestuursrapportage 2025 volgt in grote lijnen de structuur van de vastgestelde begroting 2025 en dient gelezen te worden in samenhang met de begroting 2025.

Na de leeswijzer volgt de managementsamenvatting, hierin worden kort de belangrijkste ontwikkelingen en behaalde en verwachte resultaten beschreven, met een beleidsmatige nadruk op de belangrijkste thema's uit het coalitieakkoord: waterkwaliteit en klimaatadaptatie.

In hoofdstuk 1 worden de zes begrotingsprogramma's behandeld, elk verdeeld in de onderliggende programmalijnen (aandachtsgebieden). Per programmalijn worden de doelen beschreven en de ontwikkelingen rondom de doelrealisatie toegelicht. Bij de prestatie-indicatoren wordt een prognose voor het lopend jaar gegeven, inclusief een stoplichtenmodel waarbij alleen afwijkingen (oranje en rood) worden toegelicht. Verder worden de exploitatie en investeringen geschetst. Afwijkingen ten opzichte van de oorspronkelijke begroting groter dan € 0,1 miljoen worden expliciet toegelicht.

In hoofdstuk 2 wordt het onderwerp risicomanagement behandeld, met aandacht voor de belangrijkste afwijkingen, de getroffen beheersmaatregelen en eventuele ontwikkelingen sinds de vorige rapportage.

In hoofdstuk 3 worden de financiën behandeld. Dit hoofdstuk bevat een overzicht van de kosten- en opbrengstsoorten, evenals de personele lasten en baten. Tevens worden de baten en lasten per programma gepresenteerd, en wordt de verdeling naar de waterschapstaken weergegeven.

De bijlagen bevatten:

- De afwijkingsrapportage van de investeringsprojecten (projectenboeken).

Prestatie-indicatoren

Legenda

	<i>Conform begroting</i>
	<i>Behoeft aandacht/loopt niet volgens planning</i>
	<i>Planning niet haalbaar</i>

Managementsamenvatting

Deze bestuurlijke tussenrapportage heeft een andere insteek gekregen. Om beter te kunnen sturen op doel- en effectbereiking is gekozen voor een tussenrapportage, die stilstaat bij afwijkingen in de doelrealisatie en/of in de financiële uitputting van de begroting. Dat betekent enerzijds dat de rapportage beknopter is en dat er anderzijds meer focus is.

Uit deze rapportage op afwijkingen blijkt dat de beleidsrealisatie bij de programma's 1 t/m 5 op koers ligt;

de uitvoering van de programma's 1, 3 tot en met 5 verloopt volgens planning en de doelrealisatie voor 2025 ligt op schema.

In programma 2 worden belangrijke stappen gezet richting realisatie. Waar nodig wordt bijgestuurd binnen de begrotingskaders.

In programma 6 signaleren we echter enkele afwijkingen. Die betreffen onder meer de actualisatie van de procesbeschrijvingen. In samenhang met andere bedrijfsvoering thema's, zoals risicomanagement, kwaliteitsmanagement en veiligheid & gezondheid, wordt gezocht naar een integrale en realistische oplossing.

Delfland voldoet voor informatiebeveiliging aan de NIS2-richtlijn en zit sinds dit jaar op volwassenheidsniveau 3. Het streven is volwassenheidsniveau 4, maar op relevante terreinen – zoals de Dienstenwet en de Archiefwet – moeten nog stappen worden gezet.

Voor onderhoud aan ons historisch erfgoed, het noodzakelijke onderhoud van meerdere molens, wordt voor 2025 en 2026 budget gevraagd.

Investeringsen

De uitvoering van investeringen verloopt dit jaar redelijk op koers. De verwachting is dat ca. € 51,6 miljoen wordt gerealiseerd.

Financiën

Het verwachte jaarresultaat valt in deze bijstelling € 0,1 miljoen negatiever uit ten opzichte van de begroting, na inzet van reserves. De lasten nemen in deze BURAP met € 2,4 miljoen toe en de baten nemen toe met € 2,3 miljoen.

RBG, uren en rivierkreeften

Voor de belastingen inkomsten geïnd door de Regionale Belasting Groep (RBG), de geactiveerde uren (bij WvH) en de aanpak van Amerikaanse rivierkreeften is nog geen actuele prognose beschikbaar. Deze onderwerpen worden meegenomen in eventuele bijstelling in het najaar.

1 Programmaplan

1.1 Waterkeringen en waterbewustzijn

Programmalijn: 1.1.1 Waterkeringen

Welk doel willen we bereiken?

Doel
<i>De primaire, regionale en overige waterkeringen zijn veilig en toekomstbestendig, zodat mensen in het beheergebied veilig kunnen wonen, werken en recreëren.</i>
Doelstelling voor 2025 en verwacht effect
<i>Goed beheer en onderhoud blijft de basis voor veilige waterkeringen. In 2025 gaan we hier onverminderd mee verder. Met het uitvoeringsprogramma waterkeringen brengen we zes kilometer regionale keringen en één kilometer polderkaden op orde. Voor de primaire waterkeringen is de landelijke ambitie dat deze in 2050 aan de norm voldoen. We spreken met de provincie Zuid-Holland over het tijdstip waarop de regionale keringen aan de norm moeten voldoen. Door klimaatverandering krijgen we in de toekomst te maken met versnelde zeespiegelstijging. Hiervoor reserveren we nu al ruimte voor toekomstige verhoging en versterking van de Delflandsedijk. Zo zorgen we dat mensen in de toekomst veilig in dit gebied kunnen wonen, werken en recreëren.</i>

Voortgang doel in 2025:

De doelstelling voor 2025 en de beoogde activiteiten lopen conform planning.

Prestatie-indicatoren:

Mate waarin primaire en regionale waterkeringen en polderkaden voldoen aan de normen die het Rijk, de provincie Zuid-Holland en Delfland hebben vastgesteld.

Prestatie-indicatoren	Rekening 2023	Rekening 2024	Begroting 2025	Prognose 2025	Status
Programmalijn waterkeringen					
Primaire waterkeringen (55 kilometer)	87%	92%	92%	92%	
Regionale waterkeringen (437 kilometer)	87%	78%	79%	80%	
Polderkaden (170 km)	n.v.t.	n.v.t.	54%	55%	

De prestatie-indicator voor de regionale keringen is in de jaarrekening 2024 1% hoger uitgekomen. Met de uitvoering van het project de Tempel stijgt de prestatie-indicator voor de polderkaden naar 55%.

Wat gaat het kosten?

Exploitatie:

Bedragen * €1.000

Waterkeringen	Begroting 2025	BURAP 2025	Gewijzigde begroting 2025
Lasten	30.684	695	31.378
Baten	-400	140	-260
Netto kosten	30.284	835	31.118

Toelichting:

De netto kosten zijn ten opzichte van de begroting 2025 met circa € 0,8 miljoen naar boven bijgesteld. Dit komt doordat de lasten met circa € 0,7 miljoen zijn gestegen en de baten met circa € 0,1 miljoen zijn gedaald. Hieronder volgt een toelichting op de afwijkingen. Bedragen kleiner dan € 0,1 miljoen zijn samengevoegd tot één gezamenlijke toelichting.

Lasten

- Kapitaallasten zijn naar beneden bijgesteld met € 0,1 miljoen.

Voor de primaire waterkeringen verwachten we € 0,4 miljoen meer uit te geven. Dit is het gevolg van:

- Een hogere solidariteitsbijdrage aan het HWBP (€ 0,2 miljoen).
- Een toename van de kosten als gevolg van een nieuwe aanbesteding voor het onderhoud van de zeewering. Een lagere subsidie vanuit de provincie voor het natuurbeheer voor het jaar 2025. De subsidie is meerjarig en anders verdeeld over de jaren dan bij de begroting verwacht. En extra kosten voor de vrijwillige dijkwachter (€ 0,2 miljoen).

Voor de regionale keringen verwachten we € 0,4 miljoen meer uit te geven. Dit is het gevolg van:

- Extra kosten voor herstelmaatregelen bij onverwachte schades (€ 0,2 miljoen). In het eerste kwartaal van 2025 zijn al extra kosten gemaakt als gevolg van schade aan de waterkeringen bij de N468, de Maesmundeweg in 's-Gravenzande en de regionale waterkering in Berkel en Rodenrijs.
- Extra kosten voor het onderhoud van de waterkeringen langs provinciale vaarwegen (€ 0,05 miljoen). De provincie Zuid-Holland voert deze werkzaamheden namens ons uit. Er is in 2024 een nieuwe overeenkomst afgesloten met nieuwe afspraken over de kosten.
- Extra kosten voor het onderhoud aan bomen (€ 0,2 miljoen). In 2024 is een uitgebreide inspectie uitgevoerd naar de staat van de bomen op onze waterkeringen en terreinen. De resultaten van dit onderzoek zijn nu bekend en kunnen vertaald worden naar benodigd budget. De achterstanden vragen om een forse inhaalslag. Delfland voldoet met de huidige staat van het onderhoud van de bomen niet meer aan de minimale wettelijke vereiste voor veiligheid. Er is een plan gemaakt om de achterstand over een periode van drie jaar in te lopen. Hiervoor is in totaal ca. € 0,7 miljoen nodig in de periode 2025-2027 waarvan we in 2025 €0,2 miljoen uitgeven. Na 2027 zullen de onderhoudskosten voor bomen teruglopen naar ca. € 0,1 - € 0,5 miljoen per jaar.
- Lagere kosten op personele inzet bij het projectenbureau (-€ 0,1 miljoen)

Baten

- Door een verschuiving in de planning en budgettering van het kustonderhoud is ook de voorschotuitkering van de subsidie van de provincie Zuid-Holland gewijzigd. Deze middelen worden pas in latere jaren uitgekeerd. Om die redenen wordt de bijdrage in de begroting voor 2025 verlaagd met € 0,1 miljoen.

Investeringsprognose:

Programmalijn (Bedragen € 1 miljoen)	Begrote uitgaven 2025	BURAP 2025	Bijgestelde begroting 2025
Waterkeringen	18,8	-4,0	14,8
Totaal	18,8	-4,0	14,8

Toelichting:

De investeringsprognose voor 2025 is naar beneden bijgesteld als gevolg van:

- Investeringsprognose die reeds in 2024 zijn gerealiseerd (-1,2 mln.).
- Een aantal projecten waarvoor de inschrijfprijs van de aannemer lager was dan verwacht (-0,8 mln.).
- Extra aandacht voor en gesprekken met de omgeving over ontwerp van de N468 bij het traject Gaagweg. De uitvoering van dit traject is daardoor iets naar achteren verschoven (-1,0 mln.).
- Een langere voorbereiding van de projecten Kortebuurt (beschermde soorten) en de Buitensluis in Vlaardingen (capaciteit). De uitvoering verschuift hierdoor iets naar achteren (-0,8 mln.).
- Overige kleine wijzigingen (-0,2 mln.).

Programmalijn: 1.1.2 Waterbewustzijn en gedragsbeïnvloeding

Welk doel willen we bereiken?

Doel: Gedragskennis inzetten om bij te dragen aan de doelen van Delfland.
<i>Om de leefbaarheid van de omgeving en de effectiviteit van ons werk te bevorderen, verkennen we de meerwaarde van menselijk gedrag. Ook leren we kansrijke gedragsvraagstukken te herkennen, te agenderen en gedragsinzichten via projecten toe te passen en daarmee de primaire doelen van Delfland te realiseren.</i>
Doelstelling voor 2025 en verwacht effect
• <i>Gedragsbeïnvloeding toepassen binnen programma's en projecten.</i> • <i>Kennis over gedrag ontwikkelen en borgen binnen en buiten de organisatie.</i>

Voortgang doel in 2025:

De doelstelling voor 2025 en de beoogde activiteiten lopen conform planning.

Wat gaat het kosten?

Exploitatie:

Bedragen * €1.000

Waterbewustzijn en gedragsbeïnvloeding	Begroting 2025	BURAP 2025	Gewijzigde begroting 2025
Lasten	416	-101	316
Netto kosten	416	-101	316

Toelichting:

De netto kosten zijn ten opzichte van de begroting 2025 met circa € 0,1 miljoen naar beneden bijgesteld. Hieronder volgt een toelichting op de afwijkingen.

Lasten

- De doorbelaste personeelskosten zijn met € 0,1 miljoen gedaald.

Programmalijn: 1.1.3 Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG)

Welk doel willen we bereiken?

Doel: Delfland draagt integraal bij aan een vitaal landelijk gebied.

Het oppervlakte- en grondwater voldoet op veel plaatsen nog niet aan de kwaliteit die is afgesproken met Brussel (KRW) en die nodig is voor een vitaal landelijk gebied. Bovendien leidt klimaatverandering in toenemende mate tot overlast van zowel te veel als te weinig water. Waterschappen, agrarische ondernemers, en terreinbeherende organisaties spelen een belangrijke rol in het vinden van de juiste oplossing voor natuur, water, bodem en klimaat. Vanuit onze belangen op waterkwaliteit, wateroverlast, groenblauwe dooradering, waterbeschikbaarheid en biodiversiteit zijn we als waterautoriteit betrokken bij het ZuidHollands Programma Landelijk Gebied (ZH-PLG) en de daarbij horende gebiedsprocessen. Wij trekken hierin gezamenlijk op met de gebiedspartners, de andere waterschappen in ZuidHolland en de provincie Zuid-Holland.

Doelstelling voor 2025 en verwacht effect

Delfland blijft werken aan een veerkrachtig en toekomstbestendig watersysteem in het landelijk gebied. Dat doen we op basis van locatiespecifieke kennis van het water- en bodemsysteem. De landelijke en provinciale aanpak op dit onderwerp is in beweging.

Voortgang doel in 2025:

De doelstelling voor 2025 en de beoogde activiteiten lopen conform planning.

Wat gaat het kosten?

Exploitatie:

Bedragen * €1.000

Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG)	Begroting 2025	BURAP 2025	Gewijzigde begroting 2025
Lasten	175	0	175
Netto kosten	175	0	175

1.2 Waterkwaliteit, biodiversiteit, recreatie en externe verbinding

Programmalijn: 1.2.1 Waterkwaliteit

Welk doel willen we bereiken?

Doel: Schoon, gezond en levend water in ons beheergebied, dat bijdraagt aan een gezonde en aantrekkelijke leefomgeving.

In 2027 moet de waterkwaliteit voldoen aan de normen en ecologische doelen van de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW). Wij dienen onze verplichtingen hiervoor dan te hebben geleverd. Delfland heeft een resultaatverplichting in zijn KRW-waterlichamen en heeft chemische normen en ecologische doelen gesteld in lokaal water.

Onze waterkwaliteit voldoet niet aan deze normen. We zien sinds 2010 verbeteringen, maar zien dat de verbetering op veel plekken stagneert. Er zitten nog te veel (nieuwe) stoffen in het water die daar niet thuishoren. Onze waternatuur blijft achter en is nog niet veerkrachtig en robuust genoeg. Menselijk handelen beïnvloedt sterk negatief het hele watersysteem (KRW-waterlichamen en lokaal water) van Delfland.

Er moet veel gebeuren om de waterkwaliteit op niveau te krijgen. De opgave is urgent en eenvoudige oplossingen zijn er niet. De maatregelen staan in het KRW-programma Delfland 2022-2027, de Strategie microverontreinigingen, de Uitvoeringsstrategie waterkwaliteit overig water en het Coalitieakkoord. Deze documenten bevatten een ambitieus maatregelenpakket om de waterkwaliteit te verbeteren. We zetten in op samenwerking met medeoverheden die KRWverplichtingen hebben, die in relatie staan met onze waterkwaliteit.

Doelstelling voor 2025 en verwacht effect

Delfland draagt maximaal bij om de normen en doelen uit de KRW voor de ecologische en chemische waterkwaliteit in ons gebied in 2027 te halen. Maximaal is hierbij gerelateerd aan de opgave en de haalbaarheid van de te nemen stappen binnen de resterende drie jaar. We voeren de programmering uit op de vijf KRW-bouwstenen (emissiereductie, ecologisch optimaliseren waterbeheer, ecologisch inrichten van het watersysteem, anticiperen op de toekomst en borgen waterkwaliteitsaspecten bij recreatie) en sturen bij op die bouwstenen waar we achterblijven en/of waar de tussenevaluatie dit signaleert. We voeren de programmering van het Coalitieakkoord uit binnen de additioneel beschikbaar gestelde € 3 miljoen. Naast de reguliere KRW-maatregelen zetten we via drie sporen in op extra maatregelen om de emissies verder te reduceren, de waternatuur te versterken en op samenwerking met partners in het gebied. Voor ecologisch baggeren in 2025 staan additioneel middelen in de begroting. In 2025 brengen we extra focus aan op de volgende drie vlakken:

- 1. Overige emissies (onder andere in de stad).*
  - 2. Versnellen aanleg van waternatuur.*
  - 3. Beter benutten bestaande regels en maken van nieuwe regels*
- Concrete maatregelen vermelden we onder 'Activiteiten 2025'.*

Voortgang doel in 2025:

Er ligt voor 2027 een uitdagende doelstelling. Er loopt een groot aantal activiteiten om die doelstelling steeds dichterbij gaan brengen. Waar bijsturing nodig is sturen we bij, binnen de kaders van de begroting. Voor de drie focuspunten uit de begroting betekent dit concreet het volgende:

1. Overige emissies
Voor aanpak overige emissies maken we momenteel op basis van beschikbare data een slag om beter zicht te krijgen op de situatie in ons gebied op verschillende schaalniveau's (KRW, polder, sloot), maar moet nog concretisering plaatsvinden hoe we hier in de risicogestuurde aanpak in de praktijk mee aan de slag gaan
2. Versnellen aanleg waternatuur
Voor de aanleg van nieuwe waternatuur liggen we op schema voor het reguliere programma, waarbij we ook de in eerdere jaren al opgenomen NEZen nu in uitvoering krijgen. De verdere versnelling van uitgaven (indien nodig) op basis van het coalitieakkoord wordt dit najaar in gang gezet. Daartoe wordt o.a. nu

bijgestuurd op het rechtmatig kunnen aanwenden van het beschikbare verzamelkrediet voor waterkwaliteit.

3. Beter benutten bestaande regels en maken van nieuwe regels.

Voor beter benutten bestaande regels zijn acties in gang gezet, zoals het verbreden van de kring van overtreders, waarbij we naast rechtspersonen (bedrijven) ook nadrukkelijk natuurlijke personen gaan aanspreken op overtredingen.

Het maken van nieuwe regels verdient nog de nodige aandacht. In het najaar van 2025 komen hier nadere uitwerkingen voor beschikbaar.

Prestatie-indicatoren:

Prestatie-indicatoren	Rekening 2023	Rekening 2024	Begroting 2025	Prognose 2025	Status
Programmalijn waterkwaliteit					
1) Zomergemiddelde stikstofgehalte Boezem Westland/Midden Delfland & Boezem Haaglanden/Schie	2,3 & 2,1 mg/l	2,2 & 2,9 mg/l	2,1 & 1,9 mg/l	2,1 & 1,9 mg/l	n.v.t. ***
2) ESF's: aantal verbeterstappen m.b.t. de 8 ESF's in de KRW-waterlichamen*	-2	-2	8	0	
3) Toxiciteit: percentage polders waar pesticiden niet tot een toxisch effect leiden**	-	84% ⁽³⁾	30%	30%	n.v.t. ***

* De prestatie-indicator ESF's (Ecologische Sleutelfactoren) is gebaseerd op het aantal benodigde verbeterstappen om de ecologie op orde te krijgen.

** Deze prestatie-indicator betreft een nieuwe PI.

*** De PI's worden aan de hand van zomermetingen en jaargemiddelden vastgesteld. Status is medio april niet te geven.

De prognose van de ESF's 2025 stellen we bij naar 0. We zien dat de verbetering in de KRW-waterlichamen stagneert. De afgelopen twee jaar zijn er zelfs stappen terug gezet. Het effect van maatregelen treedt vooral lokaal op, en nauwelijks in de KRW-waterlichamen. Daarnaast zit er een spreiding om de metingen, waarbij niet-significante veranderingen tussen jaren toch kunnen leiden tot stappen voor- of achteruit bij de stappenteller.

In 2026 gaan we de PI ESF onder de loep nemen om te bezien of deze aangepast moet worden. Bijvoorbeeld om een sterkere link met de uitgevoerde maatregelen te maken en minder alle informatie te aggregeren naar één waarde. Een voorstel voor wijziging nemen we op in de begroting 2026.

Wat gaat het kosten?

Exploitatie:

Bedragen * €1.000

Waterkwaliteit	Begroting 2025	BURAP 2025	Gewijzigde begroting 2025
Lasten	14.465	-303	14.162
Baten	-100	0	-100
Netto kosten	14.365	-303	14.062

Toelichting:

De netto kosten zijn ten opzichte van de begroting 2025 met circa € 0,3 miljoen naar beneden bijgesteld. Hieronder volgt een toelichting op de afwijkingen. Bedragen kleiner dan circa € 0,1 miljoen zijn samengevoegd tot één gezamenlijke toelichting.

Lasten

- Kapitaallasten zijn neerwaarts bijgesteld met € 0,2 miljoen.
- Als gevolg van een besparingsopgave is het budget verlaagd met € 0,2 miljoen.
- Een extra € 0,1 miljoen aan budget voor externe inhuur.

Investeringsen:

Programmalijn (Bedragen € 1 miljoen)	Begrote uitgaven 2025	BURAP 2025	Bijgestelde begroting 2025
Waterkwaliteit	4,4	-1,3	3,1
Totaal	4,4	-1,3	3,1

Toelichting:

In begroting is het verzamelkrediet Waternatuur beschikbaar gesteld. Het in uitvoering krijgen van eerder geplande NEZen heeft ertoe geleid dat er voor 2025 meer investeringsuitgaven voor NEZ zijn gepland en begroot dan in 2024 en 2023. In de voortgangsrapportage waterkwaliteit 2024-2025 hebben we een financiële vooruitblik geschetst wat betreft de aanleg en het herstel in de komende jaren. Hieruit blijkt dat de toename van aanleg ook de komende jaren wordt doorgezet.

Als onderdeel van de intensivering zijn wij voornemens waternatuur aan te leggen in overig water. Hiervoor is het nodig de inzet van het verzamelkrediet Waternatuur te verruimen naar overig water (KRW sport 3 wateren).

De verwachte investeringsuitgaven in 2025 binnen programmalijn 2 worden per saldo verlaagd met € 1,3 miljoen. De belangrijkste oorzaken worden hieronder toegelicht:

Verzamelkrediet 701956 - Natte Ecologische Zones

De meest in het oog springende afwijkingen zijn: lagere uitgave voor NEZ Madestein ZW omdat het project goedkoper is uitgevallen dan begroot (-0.5 miljoen) en vanwege fasering van het project. NEZ nieuwe water valt duurder uit dan geraamd (+0.2 miljoen). NEZ Zeven Gaten is vertraagd in de planvorming (-0.2 miljoen) NEZ Zwethkanaal (Groeneweg 177) is vertraagd vanwege lopende gesprekken met naburige perceeleigenaar (-0.1 miljoen).

Verzamelkrediet 702108 - Waternatuur

De investeringsuitgaven in het NEZ Vlaardingervaart worden met € 0,8 miljoen verlaagd, omdat het project deels goedkoper uitvalt dan begroot en deels is vertraagd. Deze vertraging is het gevolg van de besluitvorming om NEZ Wennetjessloot voorrang te geven in de uitvoering. Voor NEZ Wennetjessloot (herstel) wordt een verhoging van € 0,2 miljoen verwacht, aangezien de uitvoering is versneld ten opzichte van de oorspronkelijke planning. Ook bij NEZ Gantel- De Baak is sprake van een vertraging, wat resulteert in een verlaging van € 0,1 miljoen in de investeringsuitgaven voor dit jaar.

Verzamelkrediet 702106 – Vispassages

De bijgestelde prognose van op verzamelkrediet 702106 wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door de vispassage t.p.v. de Oude Lierpolder (-0.2 miljoen). De realisatie van deze vispassage vindt met name plaats in 2026 i.p.v. 2025. Reden hiervan is dat de benodigde vooronderzoeken meer tijd hebben gekost dan oorspronkelijk gepland.

Verzamelkrediet 702107 - Mitigerende maatregelen

In Q1 en Q2 2025 is met name ingezet op het verkrijgen van inzicht van de herstelopgave en de meest effectieve vooroeverconstructie. Door goede afspraken met onderhoudspartners wordt de vooroeverbescherming op locatie Wennetjessloot nagenoeg volledig gerealiseerd in 2025 (+0.4miljoen). Herstel NEZen tweede serie is nog in voorbereiding (-0.1 miljoen).

Wat betreft de opgelopen vertragingen bij projecten onder de verzamelkredieten Natte Ecologische Zones en Waternatuur wordt getracht deze zoveel mogelijk in het lopende jaar weer in te lopen, en/of te compenseren door andere geplande NEZ-projecten naar voren te halen in de planning.

Programmalijn: 1.2.2 Biodiversiteit

Welk doel willen we bereiken?

Doel: Het herstellen en versterken van natuur in ons gebied.

We verbeteren de leefgebieden van de vijf iconsoorten, ofwel 'small five'. Dit zijn de grutto, weidehommel, glassnijder (een libelle), bittervoorn en rugstreeppad. Landelijk en provinciaal beleid bevat drie strategische doelen: 1) versterken groenblauwe dooradering, 2) natuurinclusief inrichten en werken en 3) natuur(waarden) behouden en versterken.

Inmiddels is de Europese natuurherstelwet aangenomen. Alle lidstaten moeten in 2030 herstelmaatregelen hebben genomen in 30% van de gebieden waarin het niet goed gaat met de natuur. In 2050 is dat 90%. Binnen twee jaar moet het nationale Natuurherstelplan er zijn. Voor Delfland betekent de wet waarschijnlijk geen inhoudelijke koerswijziging voor biodiversiteit, maar een versteviging van de inspanningsverplichting. Delfland werkt de wettelijke opgave en strategische doelen uit naar een eerste uitvoeringsprogramma.

Doelstelling voor 2025 en verwacht effect

In 2025 hebben we een ambitiekader voor herstel van biodiversiteit vastgesteld en uitgewerkt naar een handelingsperspectief voor uitvoering, inclusief financiële middelen. Hiermee komt de programmalijn in een nieuwe fase van ontwikkelen naar realiseren.

We versterken de programmalijn Waterkwaliteit met het ontwerp van groenblauwe netwerk om natte en droge ecologie meer met elkaar te verbinden, ten dienste van de 'small five'.

Voortgang doel in 2025:

De doelstelling voor 2025 en de beoogde activiteiten lopen conform planning.

Wat gaat het kosten?

Exploitatie:

Bedragen * €1.000

Biodiversiteit	Begroting 2025	BURAP 2025	Gewijzigde begroting 2025
Lasten	508	0	508
Netto kosten	508	0	508

Programmalijn: 1.2.3 Recreatief medegebruik

Welk doel willen we bereiken?

Doel: Delfland faciliteert recreatief medegebruik waar mogelijk.

Recreatiemogelijkheden dragen bij aan de kwaliteit van de leefomgeving, de gezondheid en het welzijn van de bevolking en zichtbaarheid van ons waterschap. Delfland faciliteert recreatie in, op en langs het water waar dit kan in duurzame samenhang met de andere functies van het watersysteem.

Het onderwerp waterrecreatie valt uiteen in diverse aandachtsgebieden, waaronder varen, zwemmen, bebording, vissen en schaatsen.

Doelstelling voor 2025 en verwacht effect

Voor varen zoeken we steeds naar een balans tussen de tegengestelde belangen van enerzijds het faciliteren varen en anderzijds het bevorderen van de waterkwaliteit. We zien waterkwaliteit als onderdeel van het vaarbeleid. Voor zwemmen streven we naar: Op orde houden of krijgen van alle aangewezen zwemlocaties; in 2025 zijn we bij maximaal drie zwemlocaties bereid tot financiering van maatregelen tegen blauwalg; en Beter beschermen van de gezondheid van zwemmers door inzicht te verkrijgen in mogelijke gezondheidsrisico's en zo nodig tijdig hierover te communiceren. In 2025. Verkennen we of en zo ja, hoe we onze (bestaande) informatie over de algemene waterkwaliteit in zwemlocaties hiervoor kunnen gebruiken. Voor bebording is het doel inwoners te voorzien van actuele en leesbare informatie.

Voortgang doel in 2025:

De doelstelling voor 2025 en de beoogde activiteiten lopen conform planning.

Wat gaat het kosten?

Exploitatie:

Bedragen * €1.000

Recreatief medegebruik	Begroting 2025	BURAP 2025	Gewijzigde begroting 2025
Lasten	702	-47	654
Netto kosten	702	-47	654

Toelichting:

De netto kosten zijn ten opzichte van de begroting 2025 met circa € 0,05 miljoen naar beneden bijgesteld. Hieronder volgt een toelichting op de afwijkingen. Bedragen kleiner dan € 0,1 miljoen zijn samengevoegd tot één gezamenlijke toelichting.

Lasten

- Daling van € 0,05 miljoen bij diverse kleine onderwerpen. Gemeenten nemen minder initiatief dan verwacht om maatregelen te nemen voor het verbeteren van de zwemwaterkwaliteit. Delfland zal daarom ook minder maatregelen nemen en daarmee is een budget van € 0,05 niet nodig.

Programmalijn: 1.2.4 Verbinding met partners

Welk doel willen we bereiken?

Doel: Het waterbelang en de opgaven van Delfland inbrengen en borgen in ruimtelijke en complexe plannen van derden voor de fysieke leefomgeving. Daarnaast ondersteuning van het streven om mensen wereldwijd te voorzien van schoon, voldoende en veilig water.

De ruimte in ons gebied is schaars en het bevoegd gezag voor de ruimtelijke ordening ligt bij de gemeenten, de provincie en het Rijk. Wij zijn een onmisbare partij in ruimtelijke processen, stellen ons constructief-kritisch op en geven duidelijk de grenzen aan. Voor vrijwel alle opgaven waar Delfland voor staat, kunnen wij alleen maatregelen nemen in nauwe samenwerking en afstemming met onze gebiedspartners. Met behulp van strategisch omgevingsmanagement signaleren we tijdig waar we maatschappelijke vraagstukken kunnen verbinden met de belangen van Delfland. Zo dragen wij bij aan het verbeteren van de fysieke leefomgeving.

Doelstelling voor 2025 en verwacht effect

De focus voor 2025 ligt op samenwerking met en zelfbewuste beïnvloeding en sturing van gebiedspartners, gebiedsprocessen en plannen in de fysieke leefomgeving. Delfland zit zo vroeg mogelijk aan tafel, pakt de rol als waterautoriteit en aanjager die zich gevraagd en ongevraagd inzet voor de water- en bodembelangen als randvoorwaarde bij de ruimtelijke inrichting van ons gebied. Binnen de kaders van ons beleid borgen wij het waterbelang en dragen onze opgaven aan. We signaleren waar we ons beleid verder kunnen verbeteren. Tegelijkertijd benutten we bij ontwikkelingen in de fysieke leefomgeving kansen voor het oplossen van wateroverlastknelpunten, klimaatadaptatie, het ophogen van waterkeringen en het verbeteren van de waterkwaliteit. We initiëren daartoe ook zelf gebiedsprocessen.

Hiermee bereiken we dat de fysieke ruimte in ons gebied gebruikt kan worden voor een toekomstbestendig watersysteem en dat keuzes van derden niet leiden tot hoge kosten voor de uitvoering van onze taak, nu en in de toekomst. We zorgen dat we zoveel mogelijk werk-met-werk maken tegen zo laag mogelijke kosten en zo min mogelijk overlast voor de omgeving. Daarnaast zorgen we dat maatregelen in en voor het watersysteem bijdragen aan het vergroten van een veilige, gezonde en duurzame leefomgeving voor en door inwoners en bedrijven. Door inzet in het Blue Deal programma, behouden we de verbinding met onze internationale partners waarmee wij kennis uitwisselen en ondersteunen wij hen in de zorg voor goed waterbeheer.

Voortgang doel in 2025:

De doelstelling voor 2025 en de beoogde activiteiten lopen conform planning.

Wat gaat het kosten?

Exploitatie:

Bedragen * €1.000

Verbinding met partners	Begroting 2025	BURAP 2025	Gewijzigde begroting 2025
Lasten	1.394	0	1.394
Netto kosten	1.394	0	1.394

1.3 Waterkwantiteit en klimaatadaptatie

Programmalijn: 1.3.1 Waterkwantiteit

Welk doel willen we bereiken?

Doel: Een robuust en klimaatbestendig watersysteem.
<i>In 2027 is het watersysteem zodanig ingericht dat in het beheergebied mensen kunnen wonen, werken en recreëren. We verkleinen de kans op inundatie van het gebied door hevige regenval zodanig dat deze aan de omgevingswaarden³ (overstroming vanuit het watersysteem) voldoet.</i>
Doelstelling voor 2025 en verwacht effect
<i>We zorgen ervoor dat het watersysteem voldoet aan de prestatie-indicator: 40.325 hectare van het beheergebied voldoet in 2025 aan de omgevingswaarde. We nemen daarvoor maatregelen of passen de omgevingswaarde aan. We zorgen voor een goed en toekomstbestendig beheer van onze spullen. Voor het baggeronderhoud heeft de VV in 2024 het nieuwe baggerbeleid vastgesteld met daarin drie sporen: baggeren voor meerdere doelen (met name waterkwaliteit), maatwerk daar waar het doelmatig is en tegen betaling het baggerwerk voor gemeenten (en particulieren) uitvoeren. Een deel daarvan is in 2025 uitgewerkt, geïmplementeerd en in uitvoering.</i>

Voortgang doel in 2025:

De doelstelling voor 2025 en de beoogde activiteiten lopen conform planning.

Prestatie-indicatoren:

Het oppervlak van het beheergebied van Delfland (totaal: 40.600 hectare), dat voldoet aan de omgevingswaarde, oftewel de normen voor inundatie zoals genoemd in de provinciale waterverordening. Hiervoor geldt een inspanningsverplichting.

Prestatie-indicatoren	Rekening 2023	Rekening 2024	Begroting 2025	Prognose 2025	Status
Programmalijn waterkwantiteit					
Voldoet aan de omgevingswaarde (in hectare en in % van het totale oppervlak)	40.080	40.200	40.325	40.200	
	98,70%	98,90%	99,30%	99%	

Om in 2027 te voldoen aan de provinciale verordening werken we aan het uitvoeringsprogramma wateroverlast. Daarover vindt een gesprek met de provincie plaats over een mogelijke herijking en een automatische bijstelling van de streefwaarde van de PI.

Ook zijn we in gesprek met de gemeenten over de te nemen maatregelen. Vaak vragen de maatregelen om een herinrichting van de openbare ruimte. Bij die maatregelen is de intentie om met alle gemeenten afspraken te maken om ze mee te laten lopen met de toekomstgerichte wateroverlastplannen waarbij we gezamenlijk maatregelen gaan opstellen met een doorkijk naar de periode na 2027.

Veel maatregelen worden pas na 2027 genomen, waardoor we niet aan de PI voldoen.

Wat gaat het kosten?

Exploitatie:

Bedragen * €1.000

Waterkwantiteit	Begroting 2025	BURAP 2025	Gewijzigde begroting 2025
Lasten	51.897	-558	51.340
Baten	-1.853	0	-1.853
Netto kosten	50.044	-558	49.486

Toelichting:

De netto kosten zijn ten opzichte van de begroting 2025 met circa € 0,6 miljoen naar beneden bijgesteld. Hieronder volgt een toelichting op de afwijkingen. Bedragen kleiner dan € 0,1 miljoen zijn samengevoegd tot één gezamenlijke toelichting.

Lasten

- Kapitaallasten zijn neerwaarts bijgesteld met € 0,5 miljoen. Zie ook paragraaf 1.5.2 en 3.1 voor nader toelichting.
- Met terugwerkende kracht wordt een correctie op de begroting doorgevoerd. Met de kadernota 2025 was budget omgezet in vaste formatie. De doorvoering nu betekent een afname van de kosten van €0,3 miljoen.
- Als gevolg van een besparingsopgave is het budget verlaagd met € 0,1 miljoen.
- Voor het maaien in de regio Haaglanden is de aanbesteding duurder uitgevallen dan het vorige onderhoudscontract. Dat geldt ook voor de kosten van de Schie/Vliet dat de provincie voor ons uitvoert omdat het een provinciale vaarweg is. Dit alles leidt tot een overschrijding van €0,3 miljoen.
- Begin 2025 hebben we de 100ste deelnemer voor Rainlevelr feestelijk mogen verwelkomen. Omdat we ondertussen alweer op 110 zitten, verwachten wij dit jaar in ieder geval € 0,1 miljoen extra nodig te hebben.

Investerings:

Programmalijn (Bedragen € 1 miljoen)	Begrote uitgaven 2025	BURAP 2025	Bijgestelde begroting 2025
Waterkwantiteit	5,5	2,0	7,5
Totaal	5,5	2,0	7,5

Toelichting:

Vanwege de onvoorziene reparatie van gemaal Parksluizen en de hogere kosten voor het groot onderhoud van Schiegemaal verwachten we dit jaar € 2 miljoen meer te gaan uitgeven op de investeringen.

Programmalijn: 1.3.2 Klimaatadaptatie

Welk doel willen we bereiken?

Doel: De regio Delfland is klimaatbestendig en water robuust in 2050 en verder.

De regio Delfland is dichtbevolkt. Tot 2030 worden in de provincie Zuid-Holland ruim 200.000 woningen gebouwd. Ook de energietransitie, de transitie van de landbouw, de effecten van klimaatverandering en de natuur claimen de beperkte ruimte. De beschikbaarheid van zoetwater loopt terug en is in de toekomst niet meer vanzelfsprekend. De regio bereidt zich voor op een veranderend klimaat door klimaatbestendig te bouwen/ontwikkelen. Daarnaast willen we dat de regio beter is voorbereid op extreme weersituaties. We leggen in 2025 de focus op droogte en extreme neerslag. Het is voor Delfland en samenwerkingspartners helder welke stappen ze moeten nemen in tijden van droogte en bij extreme neerslag.

Doelstelling voor 2025 en verwacht effect

We leggen in 2025 de focus op droogte en extreme neerslag. Het is voor Delfland en samenwerkingspartners helder welke stappen ze moeten nemen in tijden van droogte en bij extreme neerslag.

Voortgang doel in 2025:

De doelstelling voor 2025 en de beoogde activiteiten lopen conform planning.

Wat gaat het kosten?

Exploitatie:

Bedragen * €1.000

Klimaatadaptatie	Begroting 2025	BURAP 2025	Gewijzigde begroting 2025
Lasten	1.793	0	1.793
Netto kosten	1.793	0	1.793

Programmalijn: 1.3.3 Bodem en grondwater

Welk doel willen we bereiken?

Doel: Delfland wil een vitale bodem met een robuust en schoon grondwatersysteem.

De bodem en het grondwatersysteem zijn kwetsbaar. Door de vele ook economische activiteiten en autonome ontwikkelingen is bescherming noodzakelijk. De structurerende keuzes uit de brief 'Water & Bodem Sturend' van het kabinet-Rutte IV geven richting aan het regionale beleid voor bodem en grondwater. Delfland stemt af met regionale partners en maakt gezamenlijk een vertaling voor toekomstig beleid voor ons gebied. Het gezamenlijk beleid moet uiteindelijk leiden tot een vitale bodem met een robuust en schoon grondwatersysteem.

Voortgang doel in 2025:

De doelstelling voor 2025 en de beoogde activiteiten lopen conform planning.

Wat gaat het kosten?

Exploitatie:

Bedragen * €1.000

Bodem en grondwater	Begroting 2025	BURAP 2025	Gewijzigde begroting 2025
Lasten	197	0	197
Netto kosten	197	0	197

1.4 Waterketen en circulariteit

Programmalijn: 1.4.1 Waterketen

Welk doel willen we bereiken?

Doel: Doelmatig en toekomstbestendig transport van afvalwater, het zuiveringsproces en slibverwerking.

Delfland transporteert en zuivert afvalwater en verwerkt adequaat het vrijkomende zuiveringsslib. We optimaliseren de doelmatigheid, duurzaamheid en toekomstbestendigheid van het transport- en zuiveringsproces. Door markt- en klantgericht werken en verdere implementatie van assetmanagement werken we efficiënter en effectiever (kostenbesparing), leveren we een betere prestatie of we verlagen het risico.

Doelstelling voor 2025 en verwacht effect

We beheren, bedienen en onderhouden de zuiveringstechnische werken. Elke dag zuiveren we het door inwoners en bedrijven geproduceerde en door gemeenten ingezamelde afvalwater. Zo dragen we bij aan de volksgezondheid en de leefbaarheid van ons gebied. Voor de eindverwerking (verbranding) van slib werken we samen met andere waterschappen en partners in de slibverwerkingsketen. Voor de noordelijke zuiveringen beheren we de dienstverleningsovereenkomst met Delfluent (PPS-contract).

We voeren instandhoudingsmaatregelen uit en maken de afvalwaterketen toekomstbestendig. Specifiek voor AWZI De Groote Lucht voeren we instandhoudingsmaatregelen uit, gericht op het zo goed mogelijk in bedrijf houden van een overbelaste zuivering totdat Waterzuivering Vergulde Hand operationeel is. We pakken knelpunten en problemen zoveel mogelijk en doelmatig aan. Bij AWZI Houtrust vervangen we de bestaande beluchting door een duurzamer alternatief (meer energie-efficiënt, langere levensduur en beter regelbaar zodat een betere effluentkwaliteit haalbaar is). De kern van het programma Waterketen is en blijft het zuiveren van afvalwater. Verschillende maatschappelijke ontwikkelingen, zoals de energietransitie, circulariteit en duurzaamheid hebben invloed op ons werk. We streven naar een circulaire en duurzame waterketen. 'Het afvalwater bevat grondstoffen en energie en is een bron van zoetwater. Waar mogelijk halen we deze grondstoffen eruit.

Voortgang doel in 2025:

De doelstelling voor 2025 en de beoogde activiteiten lopen conform planning.

Prestatie-indicatoren:

Delfland transporteert en zuivert afvalwater en verwerkt adequaat het vrijkomende zuiveringsslib. We optimaliseren de doelmatigheid, duurzaamheid en toekomstbestendigheid van het transport- en zuiveringsproces. Door markt- en klantgericht werken en verdere implementatie van assetmanagement werken we efficiënter en effectiever (kostenbesparing), leveren we een betere prestatie of we verlagen het risico.

Prestatie-indicatoren	Rekening 2023	Rekening 2024	Begroting 2025	Prognose 2025	Status
Programmalijn waterketen					
Verwijderingsrendement stikstof	80%	82,40%	80%	82%	
Verwijderingsrendement fosfaat	80%	87,40%	80%	87%	

De verwachting is dat het verwijderingsrendement voor stikstof en fosfaat ook in 2025 hoger uitkomt als gevolg van het hanteren van een hoger gehalte droge stof vanwege de hogere belasting van AWZI De Groote Lucht. Dit is nodig om te voldoen aan wet- en regelgeving.

Wat gaat het kosten?

Exploitatie:

Bedragen * €1.000

Waterketen	Begroting 2025	BURAP 2025	Gewijzigde begroting 2025
Lasten	140.158	-776	139.381
Baten	-22.523	-865	-23.388
Netto kosten	117.635	-1.642	115.993

Toelichting:

De netto kosten zijn ten opzichte van de begroting 2025 met circa € 1,6 miljoen naar beneden bijgesteld. Dit komt doordat de lasten met circa € 0,7 miljoen zijn gedaald en de baten met circa € 0,9 miljoen zijn toegenomen. Hieronder volgt een toelichting op de afwijkingen. Bedragen kleiner dan € 0,1 miljoen zijn samengevoegd tot één gezamenlijke toelichting.

Lasten

- De kapitaalslasten zijn met € 1 miljoen naar beneden bijgesteld. Zie ook paragraaf 1.5.2 en 3.1 voor nader toelichting.
- Op basis van een nieuwe inschatting is vastgesteld dat er minder chemicaliën nodig zijn voor het zuiveren van het afvalwater. Hierdoor nemen de kosten voor chemicaliën af met € 0,6 miljoen.
- Op basis van een betere inschatting van de volumes en prijzen worden de prognoses van de kosten voor afvoer van slib naar beneden bijgesteld (€ 0,9 miljoen). De doorrekening van het financiële effect naar de meerjarenraming wordt meegenomen in het begrotingsproces.
- In verband met de herijking van diverse instandhoudingsprojecten op de AWZI's De Groote Lucht en Nieuwe Waterweg worden dit jaar geen ongebruikte objecten geamoveerd. Zowel bij de AWZI's als bij het transportstelsel zijn er vervallen objecten. Dit betreft assets die buiten gebruik zijn gesteld, omdat het proces veranderd is, of door aanleg van nieuwe assets niet meer nodig zijn. Het behouden van deze objecten vraagt (beperkt) onderhoud en leidt soms tot onveilige situaties. De begroting verschuift naar 2026 en wordt in de begroting 2026 meegenomen (€ 1 miljoen).
- Als stimulering voor het verwijderen van IBA's door aanleg van riolering is in de begroting 2025 eenmalig € 0,2 miljoen opgenomen. Dit bedrag zal dit jaar niet worden uitgeven omdat hiervoor eerst een regeling moet worden opgesteld. Dit bedrag schuift door naar 2026 (€ 0,2 miljoen).
- De gemeente Rotterdam is begonnen aan een groot renovatieproject voor het rioolgemaal Heemraadsplein en de persleiding naar rioolwaterzuiveringsinstallatie (rwzi) Dokhaven van waterschap Hollandse Delta. Via dit gemaal wordt afvalwater van inwoners uit het gebied van Delfland over de grens van het waterschap getransporteerd. Op basis van de bestaande overeenkomst bedraagt onze bijdrage in 2025 € 2,7 miljoen, onder de aanname dat de werkzaamheden in het derde of vierde kwartaal kunnen starten. De gemeente Rotterdam heeft een versnelling doorgevoerd in dit project waardoor onze bijdrage in de kosten eerder in rekening wordt gebracht.

- Hogere verwachte fee PPS dan begroot op basis van de laatst bekende (voorlopige) CBS-indexcijfers (€ 0,3 miljoen).

Baten

- Verwachte hogere opbrengsten uit de overeenkomsten voor grensoverschrijdend afvalwater op basis van laatst bekende (nog voorlopige) CBS-indexcijfers (- €0,6 miljoen);
- Diverse baten waaronder lagere beheerkosten voor objecten van de gemeente Delft (deels uitgesteld, deels goedkoper) en een hogere opbrengst uit verkoop van vloeibare CO2 (als gevolg van een beter contract via aquaminerals) (in totaal € 0,3 miljoen).

Investerings:

Programmalijn (Bedragen € 1 miljoen)	Begrote uitgaven 2025	BURAP 2025	Bijgestelde begroting 2025
Waterketen	12,3	-4,8	7,5
Waterzuivering Vergulde Hand	12,0	0	12,0
Totaal	24,3	-4,8	19,5

Toelichting:

Het investeringsvolume voor de Waterketen is € 4,8 miljoen lager. De verklaring hiervoor is als volgt:

- € 2,2 miljoen lager door meevallende aanbesteding en omdat DSBV bijdraagt aan de realisatie;
- € 0,6 miljoen lager doordat de benodigde aanpassingen beperkter zijn dan bij opstellen begroting was aangenomen;
- € 1,4 miljoen lager vanwege vertraging project doordat medewerking grondeigenaren vooralsnog uitblijft;
- € 0,2 miljoen lager als gevolg van herijking van instandhoudingmaatregelen slibverwerking AWZI De Groote Lucht om desinvestering te voorkomen. Dit werkt ook door in komende begrotingsjaren;
- € 0,4 miljoen lager als gevolg van administratieve verschuivingen naar volgend begrotingsjaar;

Programmalijn: 1.4.2 Transitie waterketen

Welk doel willen we bereiken?

Doel: Voor lange termijn (2050) een circulaire waterketen. Voor kortere termijn ligt de focus op het vergroten van inzicht en maken van strategische keuzes.

Delfland is onderdeel van de waterketen. Een kerntaak is het transporteren en zuiveren van het afvalwater. Dit doen we duurzaam en in samenwerking met de andere waterketenpartners, gemeente en drinkwaterbedrijven. De ambitie naar circulariteit hebben wij vertaald in drie strategische doelen: 1) hergebruik van effluent voor zoetwater, 2) energie-efficiëntere waterketen op weg naar klimaatneutraliteit in 2050 en 3) terugwinning van grondstoffen.

Doelstelling voor 2025 en verwacht effect

Met besluitvorming rondom het voorkeursalternatief van waterzuivering Vergulde Hand, maken we ook de keuze of we aanvullend op levering van zoetwater aan de Krabbeplas extra zoetwater moeten produceren en leveren aan het boezemwatersysteem.

We vergroten ons inzicht op het ontstaan van lachgas op afvalwaterzuivering Nieuwe Waterweg en onderzoeken hoe we de procesvoering hierop moeten aanpassen.

Voortgang doel in 2025:

De doelstelling voor 2025 en de beoogde activiteiten lopen conform planning.

Wat gaat het kosten?

Exploitatie:

Bedragen * €1.000

Transitie waterketen	Begroting 2025	BURAP 2025	Gewijzigde begroting 2025
Lasten	572	0	572
Netto kosten	572	0	572

Programmalijn: 1.4.3 Energie- en klimaatneutraal

Welk doel willen we bereiken?

Doel: Delfland is energieneutraal in 2025 en klimaatneutraal in 2050 (streven naar 2035).

Doelstelling voor 2025 en verwacht effect

We zijn in 2025 energieneutraal. We hebben inzicht in de route op weg naar klimaatneutraal in 2035.

Voortgang doel in 2025:

De doelstelling voor 2025 en de beoogde activiteiten lopen conform planning.

Prestatie-indicatoren:

Energieneutraal in percentage en klimaatvoetafdruk (in tonnen CO₂-equivalent) inclusief methaan- en lachgasemissies (waarden conform rekenmethodiek Klimaatmonitor).

We zetten in op het realiseren van energieneutraliteit in 2025. Wij zijn energieneutraal, wanneer ons energieverbruik (uitgedrukt in primaire energie: TJ) gelijk is aan onze duurzame energieopwekking. We zijn klimaatneutraal wanneer we niet meer bijdragen aan klimaatverandering (netto geen uitstoot van broeikasgassen). De Klimaatmonitor is het monitoringsinstrument om onze klimaatvoetafdruk te meten. Sinds 2024 wegen we de methaan- en lachgasemissies ook mee, gegeven de grote impact op de totale broeikasgasuitstoot.

De beïnvloedbaarheid van methaan- en lachgasemissies is deze bestuursperiode nog beperkt, gezien de ontwikkelfase van mogelijke maatregelen. De komende jaren ligt de focus op onderzoek naar reductiemaatregelen.

Prestatie-indicatoren	Rekening 2023	Rekening 2024	Begroting 2025	Prognose 2025	Status
Programmalijn energie- en klimaatneutraal					
Energieneutraal*	93,7	97,6	100,0%	100,0%	
Hoeveelheid broeikasgasuitstoot in tonnen CO ₂ -equivalent (CO ₂ , methaan en lachgas) *	4.718(**)	58.350	57.750	57.750	

* Dit betreft geprognosticeerde waarden. De definitieve cijfers van 2024 volgen in het najaar van 2025.

** Tot en met 2023 rapporteerden wij de klimaatvoetafdruk (koolstofdioxide) exclusief methaan en lachgas.

De doelstelling voor 2025 en de beoogde activiteiten lopen conform planning.

Wat gaat het kosten?

Exploitatie:

Bedragen * €1.000

Energie- en klimaatneutraal	Begroting 2025	BURAP 2025	Gewijzigde begroting 2025
Lasten	170	132	301
Netto kosten	170	132	301

Toelichting:

De netto kosten zijn ten opzichte van de begroting 2025 met afgerond circa € 0,1 miljoen naar boven bijgesteld. Hieronder volgt een toelichting op de afwijkingen.

Lasten

- Kapitaallasten zijn naar boven bijgesteld met € 0,1 miljoen. Zie nader toelichting paragraaf 1.5.2 en 3.1

Investerings:

Programmaliijn (Bedragen * € 1 miljoen)	Begrote uitgaven 2025	BURAP 2025	Bijgestelde begroting 2025
Energie- en klimaatneutraal	0,7	0,0	0,7
Totaal	0,7	0,0	0,7

Programmaliijn: 1.4.4 Circulaire economie

Welk doel willen we bereiken?

Doel: Delfland draagt actief bij aan de ontwikkeling van een circulaire economie door producten, materialen en grondstoffen zo hoogwaardig mogelijk te hergebruiken. <i>Delfland gebruikt in 2030 50% minder primaire grondstoffen en is in 2050 100% circulair.</i>
Doelstelling voor 2025 en verwacht effect <i>In 2025 willen we dat minimaal 10% van ons materiaalgebruik in GWW-projecten (Grond-, Weg- en Waterbouw) secundair of bio-based⁷ is. Dat is een tussenstap op weg naar het doel 50% minder primair grondstoffengebruik in 2030.</i>

Voortgang doel in 2025:

De doelstelling voor 2025 en de beoogde activiteiten lopen conform planning.

Prestatie-indicatoren:

10% van materiaalgebruik in GWW-projecten secundair of bio-based

Als waterschap hebben we met de circulaire economie als doel om onze CO2-voetafdruk te verlagen én om het gebruik van grondstoffen in balans te houden en kringlopen te sluiten. In 2050 zijn we daarom 100% circulair, met als eerste stap 50% minder primaire grondstoffen gebruiken in 2030 (deze komen uit het Grondstoffenakkoord 2017). We gebruiken minder primaire grondstoffen en door toepassing van vooral secundaire en bio-based materialen. Ook hergebruik van reststromen krijgt aandacht in 2025. We vergroten de circulaire afzet van baggerslib en maaisel.

Prestatie-indicatoren	Rekening 2023	Rekening 2024	Begroting 2025	Prognose 2025	Status
Programmalijn circulaire economie					
Aandeel toegepaste secundaire en biobased materialen in GWW-projecten	5%	14,3%	10%	10%	

Toelichting:

De schatting van deze prestatie indicator is gecompliceerd, omdat het *soort* project en het *aantal* projecten van grote invloed is op het percentage. In 2024 werd door het grote aandeel waterveiligheidsprojecten 14.3% gerealiseerd. Voor 2025 handhaven we de prognose uit de begroting 2025, gegeven de typen projecten die in realisatie zijn.

Wat gaat het kosten?

Exploitatie:

Bedragen * €1.000

Circulaire economie	Begroting 2025	BURAP 2025	Gewijzigde begroting 2025
Lasten	957	0	957
Netto kosten	957	0	957

Investerings:

Programmalijn (Bedragen * € 1 miljoen)	Begrote uitgaven 2025	BURAP 2025	Bijgestelde begroting 2025
Circulaire economie	2,5	0,0	2,5
Totaal	2,5	0,0	2,5

1.5 Financiën, algemene dekkingsmiddelen

Programmalijn: 1.5.1 Financiën

Welk doel willen we bereiken?

Doel: Een duurzaam financieel evenwicht.
<i>Een goed beheer van de concernfinanciën door het tijdig, juist en volledig opleggen van kostendekkende belastingaanslagen, het opnemen in de begroting van baten en lasten, waaronder verplichte (stel)posten, en het beheren en muteren van reserves en voorzieningen.</i>
Doelstelling voor 2025 en verwacht effect
<i>In 2025 zetten we het in 2024 gestarte proces van optimalisatie van de P&C-producten voort. Het effect is een betere financiële sturing, beheersing en een efficiëntere bedrijfsvoering bewerkstelligen.</i>

Voortgang doel in 2025:

De doelstelling voor 2025 en de beoogde activiteiten lopen conform planning.

Prestatie-indicatoren:

Prestatie-indicatoren	Rekening 2023	Rekening 2024	Begroting 2025	Prognose 2025	Status
Programmalijn financiën					
Vrije kasstroom (in € 1 miljoen)	5,6	-28,4	-53,5	-53,5	
Netto-schuldquote (schuldpositie gedeeld door belastingopbrengsten)	195%	171%	175%	175%	
Kapitaallasten als % van de totale lasten	23%	22%	20%	20%	

De vrije kasstroom is de komende jaren negatief. Dat heeft te maken met de aflossingen op onze leningen en de toename van investeringen. Zie § 4.2.1 van de begroting voor toelichting.

De NSQ daalt naar verwachting verder tot in 2026 om daarna te gaan stijgen. De oorzaak van de daling zijn enerzijds toenemende opbrengsten en anderzijds door afname schuldpositie vanwege aflossingen. Daarna neemt de NSQ weer toe, omdat we geld moeten aantrekken om in onze liquiditeitsbehoefte te voorzien.

De PI kapitaallasten als % van de totale lasten dient de flexibiliteit van onze begroting aan te geven. Dit deel van onze begroting staat min of meer vast en is dus nauwelijks beïnvloedbaar.

Wat gaat het kosten?

Exploitatie:

Bedragen * €1.000

Financiën	Begroting 2025	BURAP 2025	Gewijzigde begroting 2025
Lasten	10.858	-83	10.775
Baten	-700	-380	-1.080
Netto kosten	10.158	-463	9.695

Toelichting:

De netto kosten zijn ten opzichte van de begroting 2025 met circa € 0,5 miljoen naar beneden bijgesteld. Dit komt doordat de lasten met circa € 0,1 miljoen zijn afgenomen en de baten met circa € 0,4 miljoen zijn gestegen. Hieronder volgt een toelichting op de afwijkingen. Bedragen kleiner dan € 0,1 miljoen zijn samengevoegd tot één gezamenlijke toelichting.

Lasten

- De bijdrage aan de Regionale Belastinggroep (RBG) wordt voor 2025 verlaagd met ruim € 0,5 miljoen. De eindafrekening 2024 komt bijna € 0,5 miljoen lager uit. In totaal leidt dit in 2025 tot een verlaging van € 1,0 miljoen.
- In de begroting 2025 is op de stelpost 'onvoorzien' nog te verdelen taakstelling van € 0,9 miljoen opgenomen, bedoeld als besparingsopgave. Deze taakstelling is inmiddels gerealiseerd door verlagingen binnen andere programma's.

Baten

- Verkoopopbrengst van € 0,4 miljoen door de verkoop van een dienstwoning.

Programmalijn: 1.5.2 Algemene dekkingsmiddelen

Welk doel willen we bereiken?

Doel: Financiering van de waterschapstaken door het tijdig, juist en volledig opleggen van belastingaanslagen.

De Regionale Belasting Groep (RBG) is verantwoordelijk voor het volledig, tijdig en efficiënt heffen en invorderen van de belastingen.

Voortgang doel in 2025:

De doelstelling voor 2025 en de beoogde activiteiten lopen conform planning.

Wat gaat het kosten?

Exploitatie:

Bedragen * €1.000

Algemene dekkingsmiddelen	Begroting 2025	BURAP 2025	Gewijzigde begroting 2025
Lasten	-3.163	3.408	245
Baten	-300.779	-211	-300.990
Netto-opbrengsten	-303.942	3.196	-300.746

Toelichting:

De netto-opbrengsten zijn ten opzichte van de begroting 2025 met circa € 3,2 miljoen naar beneden bijgesteld. Hieronder volgt een toelichting op de afwijkingen. Bedragen kleiner dan € 0,1 miljoen zijn samengevoegd tot één gezamenlijke toelichting.

Lasten

- De kapitaallasten zijn bijgesteld naar aanleiding van een aanvullende activering in de jaarrekening. Daarnaast bleek er sprake van een omissie in de doorbelasting: een deel van de kapitaallasten is ten onrechte aan andere programma's toegerekend. Hierdoor werd op deze programmalijn een negatief (€ 3,4 miljoen) bedrag aan kapitaallasten begroot. Met de herverdeling van de kapitaallasten is dit onjuiste toerekening gecorrigeerd.

Baten

- Dit betreft de ontvangen rente (€ 0,6 miljoen) over het vermogen dat het Hoogheemraadschap van Delfland heeft ondergebracht via schatkistbankieren.
- De leges zijn eerder verhoogd op basis van een enkele grote bijdragen uit diverse projecten. Aangezien dergelijke bijdragen niet opnieuw worden verwacht en de begroting sindsdien niet is aangepast, wordt nu uitgegaan van een lagere opbrengst (€ 0,4 miljoen).

1.6 Organisatie en bedrijfsvoering

Programmalijn: 1.6.1 Organisatie

Welk doel willen we bereiken?

Doel: Een professionele, toekomstbestendige, rechtmatig handelende en resultaatgerichte organisatie.

We zijn een professionele organisatie die in verbinding staat met de maatschappij, strategieën ontwikkelt om veranderingen tegemoet te treden en deze vertaalt naar ons handelen. We opereren resultaatgericht door duidelijke sturing op doelen en goed ingerichte processen.

Doelstelling voor 2025 en verwacht effect

Voor procesmanagement niveau 2 in 2025 en niveau 3 eind 2026.

- De organisatie past de voornaamste principes van risicomanagement consistent toe.*
- Verbetering van de sturing door het maken van duidelijke resultaatafspraken die bijdragen aan het behalen van de bestuurlijke doelen.*
- Inwoners en oud-medewerkers als vrijwilliger meer betrekken bij ons werk en inzetten als ambassadeur voor Delfland (Vrienden van Delfland)*

Voortgang doel in 2025:

Procesmanagement:

Delfland werkt toe naar procesmanagement op niveau 3 in 2026. Momenteel bevinden we ons op niveau 2: de kernprocessen zijn vastgelegd, actueel en worden consequent uitgevoerd. Omdat we achterlopen op het oorspronkelijke tijdspad, herijken we dit traject. Daarbij brengen we het in samenhang met belangrijke thema's zoals risicomanagement, business continuity management en veiligheid & gezondheid (V&G). We kiezen bewust voor een integrale en realistische benadering, met blijvende aandacht voor verbetering en een duurzame borging van de resultaten.

Risicomanagement: Op het gebied van risicomanagement zijn er over de eerste vier maanden van het jaar geen afwijkingen te melden.

Verbetering van de sturing:

De doelstelling voor 2025 en de beoogde activiteiten lopen conform planning.

Vrijwilligers:

De doelstelling voor 2025 en de beoogde activiteiten lopen conform planning.

Wat gaat het kosten?

Exploitatie:

Bedragen * €1.000

Organisatie	Begroting 2025	BURAP 2025	Gewijzigde begroting 2025
Lasten	11.941	708	12.650
Baten		-938	-938
Netto kosten	11.941	-229	11.712

Toelichting:

De netto kosten zijn ten opzichte van de begroting 2025 met circa € 0,2 miljoen naar beneden bijgesteld. Dit komt doordat de lasten met circa € 0,7 miljoen zijn gestegen en de baten met circa € 0,9 miljoen zijn toegenomen. Hieronder volgt een toelichting op de afwijkingen. Bedragen kleiner dan € 0,1 miljoen zijn samengevoegd tot één gezamenlijke toelichting.

Lasten

- Als gevolg van een besparingsopgave is het budget verlaagd met € 0,5 miljoen.
- Voor Arbo Diensten is een extra budget van € 0,1 miljoen nodig.
- Dit betreft een technische correctie. In de oorspronkelijke begroting was de centrale salarisadministratie en functioneel beheer (CSF)-bijdrage gesaldeerd opgenomen. Conform de nieuwe voorschriften moeten kosten en opbrengsten afzonderlijk worden begroot. Voor de samenwerking binnen CSF is nu € 0,6 miljoen aan kosten opgenomen.
- Voor de overgang naar het nieuwe personeels- en salarissysteem Youforce is aanvullende ondersteuning noodzakelijk. Hiervoor is inhuur van extern personeel nodig. De bijbehorende kosten (zie ook baten) worden begroot op circa € 0,5 miljoen.

Baten

- Dit betreft een technische correctie. De begroting van CSF-bijdrage was gesaldeerd opgenomen. Conform de nieuwe voorschriften moeten kosten en opbrengsten afzonderlijk worden begroot. Voor de samenwerking binnen CSF is nu een opbrengst van € 0,6 miljoen opgenomen. Dit zijn bijdragen van HHSK en HHR.
- Voor de overgang naar het nieuwe personeels- en salarissysteem Youforce is aanvullende ondersteuning noodzakelijk. Hiervoor is inhuur van extern personeel nodig. De bijbehorende kosten (zie bij lasten) en ontvangen bijdragen van HHR en HHSK is begroot op € 0,4 miljoen.

Programmalijn: 1.6.2 Informatievoorziening

Welk doel willen we bereiken?

Doel: Het realiseren van een veilige, effectieve, betrouwbare en wendbare informatievoorziening (IV) die helpt Delfland doelen te realiseren en de digitale transformatie ondersteunt.

Het realiseren van een veilige, effectieve, betrouwbare en wendbare informatievoorziening (IV) die helpt Delfland doelen te realiseren en de digitale transformatie ondersteunt.

Doelstelling voor 2025 en verwacht effect

We streven naar volwassenheidsniveau 4 voor informatiebeveiliging (kantoor- en procesautomatisering) en privacy te bereiken en te behouden.

- *We voldoen aan de NIS2 en andere relevante wet- en regelgeving.*
- *We zijn 'weerbaar' tegen cyberdreigingen.*
- *Delfland krijgt een nieuwe (digitale) werkplek die bureauwerkplekken vervangt, werkzaamheden optimaal ondersteunt en voldoet aan privacy- en securitybeleid, wet- en regelgeving.*
- *Uitrol nieuw ontwikkelde IV-processen voor onder andere: relatiemanagement, portfoliomanagement, functioneel beheer etcetera. We verbeteren de diensten rondom beheer en ontwikkeling van onder andere Geo-informatie, datamanagement, projectmanagent etcetera.*
- *Vaststellen en borgen van de meerjarenvisie inclusief de ontwikkeling van een routekaart van waar we naartoe willen op het gebied van IV.*

Voortgang doel in 2025:

We hebben meer tijd nodig op Delfland breed voor de informatiebeveiliging volwassenheidsniveau 4 te realiseren. BCM en Risicomanagement zijn bijvoorbeeld nog onvoldoende ingebed.

We voldoen aan de NIS2 maar nog niet volledig aan de Dienstenwet en de Archiefwet.

Deze doelstellingen voor 2025 en de beoogde activiteiten lopen conform planning.

- We zijn 'weerbaar' tegen cyberdreigingen.
- Delfland heeft een nieuwe (digitale) werkplek.
- De processen voor dienstverlening in de Informatie Voorziening zijn op volwassenheidsniveau 3.
- Meerjarenvisie voor de IV-ontwikkeling inclusief een routekaart zijn beschikbaar.

Prestatie-indicatoren:

Prestatie-indicatoren	Rekening 2023	Rekening 2024	Begroting 2025	Prognose 2025	Status
Programmalijn informatievoorziening					
Mate van cyberweerbaarheid	-	13-16	16-18	16-18	

Wat gaat het kosten?

Exploitatie:

Bedragen * €1.000

Informatievoorziening	Begroting 2025	BURAP 2025	Gewijzigde begroting 2025
Lasten	20.478	-1.536	18.943
Netto kosten	20.478	-1.536	18.943

Toelichting:

De netto kosten zijn ten opzichte van de begroting 2025 met circa € 1,5 miljoen naar beneden bijgesteld. Hieronder volgt een toelichting op de afwijkingen. Bedragen kleiner dan € 0,1 miljoen zijn samengevoegd tot één gezamenlijke toelichting.

Lasten

- Projecten Informatievoorziening in verband met de clause terugverdienverplichting is het niet noodzakelijk in de begroting een reservering te doen van € 1 miljoen. Het betreft projecten die worden gefinancierd uit de algemene reserve vrij besteedbaar. Het genoemde bedrag kan daarom worden teruggeboekt naar deze reserve.
- Als gevolg van een besparingsopgave is het budget verlaagd met € 0,6 miljoen

Investerings:

Programmalijn (Bedragen * € 1 miljoen)	Begrote uitgaven 2025	BURAP 2025	Bijgestelde begroting 2025
Informatievoorziening	2,3	-0,1	2,2
Totaal	2,3	-0,1	2,2

Toelichting:

Werkplek voor de toekomst

Voor het investeringsproject wordt verwacht dat er dit jaar circa € 0,1 miljoen minder wordt uitgegeven dan gepland.

Optimalisatie audiovisuele middelen

Na afronding van dit project blijkt dat er nog een aanvullend krediet van € 9.000 benodigd is. Na deze aanvulling wordt het project afgesloten en geactiveerd.

Programmalijn: 1.6.3 Regulering en dienstverlening

Welk doel willen we bereiken?

Doel: Een effectieve en efficiënte regulerings- en dienstverleningsketen als schakel tussen buiten en binnen.

De reguleringsketen is een belangrijk instrument voor Delfland en ondersteunt de primaire doelen, waterveiligheid, -kwantiteit, -kwaliteit en zuivering optimaal. Het vormt een transparante schakel tussen Delfland en initiatiefnemers zoals burgers, bedrijven en medeoverheden (buiten en binnen). We zetten toezicht en handhaving effectief in om het naleefgedrag te bevorderen en structureel te verbeteren. Binnen de wet- en regelgeving houden we daarbij rekening met externe factoren als klimaatverandering en druk op ruimte.

Doelstelling voor 2025 en verwacht effect

Regulering van initiatieven vindt plaats binnen de wettelijke kaders en termijnen. Bij de beoordeling van initiatieven maken we een integrale belangenafweging. Bij het actualiseren en ontwikkelen van beleidsregels en (handelings)kaders geven we prioriteit aan bestrijden van activiteiten die de waterkwaliteit negatief beïnvloeden.

Voortgang doel in 2025:

De doelstelling voor 2025 en de beoogde activiteiten lopen conform planning.

Prestatie-indicatoren:

Prestatie-indicatoren	Rekening 2023	Rekening 2024	Begroting 2025	Prognose 2025	Status
Programmalijn regulering en dienstverlening					
De vergunningen worden binnen de wettelijke termijn van meestal 8 weken verstrekt	95%	92%	95%	95%	

Wat gaat het kosten?

Exploitatie:

Bedragen * €1.000

Regulering en dienstverlening	Begroting 2025	BURAP 2025	Gewijzigde begroting 2025
Lasten	10.755	644	11.399
Baten	-5	0	-5
Netto kosten	10.750	644	11.394

Toelichting:

De netto kosten zijn ten opzichte van de begroting 2025 met circa € 0,6 miljoen naar boven bijgesteld. Hieronder volgt een toelichting op de afwijkingen. Bedragen kleiner dan € 0,1 miljoen zijn samengevoegd tot één gezamenlijke toelichting.

Lasten

- Voor de applicatie Digitaal Regelbeheer (Redi) is een eenmalig bedrag van € 0,1 miljoen nodig voor de implementatie en inrichting.
- Voor de applicatie Relieve 2.0 zijn de lasten te laag begroot, bestaande uit hosting als implementatiekosten, hiervoor is een eenmalig een extra budget nodig van € 0,3 miljoen.
- Vanwege een omissie in de begroting 2025 was abusievelijk de begrotingspost externe inhuur bij de afdeling Planvorming komen te vervallen. Door deze mutatie van € 0,1 miljoen wordt dit gecorrigeerd.
- Overige € 0,1 mln.: Voor Toezicht en Handhaving is circa € 0,04 miljoen extra per jaar nodig. De kosten voor advisering en ondersteuning bij vergunningsaanvragen zijn hoger dan verwacht; hiervoor is € 0,05 miljoen extra vereist. Daarnaast zijn de doorbelaste personeelskosten met € 0,08 miljoen gestegen.

Programmalijn: 1.6.4 Interne dienstverlening en bestuursondersteuning

Welk doel willen we bereiken?

Doel: Een effectieve, betrouwbare en wendbare interne product- en dienstverlening en een juiste, tijdige en transparante besluitvorming.

Een effectieve, betrouwbare en wendbare interne product- en dienstverlening en een juiste, tijdige en transparante besluitvorming.

Doelstelling voor 2025 en verwacht effect

In 2025 wordt juridisch advies verleend bij het actualiseren van de interne regelgeving, zoals bij de actualisatie van de verordening beleids- en verantwoordingsfunctie.

Voortgang doel in 2025:

Facilitaire Zaken onderhoud vijf monumentale objecten die geen of slechts een beperkte functie hebben binnen het watersysteem. Voor vier van de zes molens is in de komende twee jaar groot onderhoud nodig. Het niet uitvoeren van dit onderhoud zou betekenen dat Delfland niet voldoet aan de eis tot instandhouding.

De Dijkmolen is in juli 2024 stilgelegd om veiligheidsredenen. Onderzoek leidde tot een plan van aanpak voor groot onderhoud, waaronder vervanging van het wiekenkruis. Een vergelijkbare situatie geldt voor de Wippersmolen; ook hiervoor is een plan inclusief offerte opgesteld. Vanwege het specialistische karakter van het werk zijn er slechts enkele aannemers beschikbaar. Delfland werkt daarom met een vaste, in molens gespecialiseerde aannemer. Onderdelen worden op maat gemaakt en kennen lange levertijden.

Om uitvoering in 2026 mogelijk te maken en gebruik te kunnen maken van subsidie voor de Wippersmolen, is in maart 2025 opdracht gegeven voor het groot onderhoud aan beide molens. Het benodigde budget voor deze werkzaamheden in 2025 en 2026 valt buiten de exploitatiebegroting van Facilitaire Zaken, die alleen voorziet in regulier onderhoud.

Wat gaat het kosten?

Exploitatie:

Bedragen * €1.000

Interne dienstverlening en bestuursondersteuning	Begroting 2025	BURAP 2025	Gewijzigde begroting 2025
Lasten	10.465	243	10.708
Baten	-58	0	-58
Netto kosten	10.408	243	10.651

Toelichting:

De netto kosten zijn ten opzichte van de begroting 2025 met circa € 0,2 miljoen naar boven bijgesteld. Hieronder volgt een toelichting op de afwijkingen. Bedragen kleiner dan € 0,1 miljoen zijn samengevoegd tot één gezamenlijke toelichting.

Lasten

- In 2025 is een aanvullend bedrag € 0,2 miljoen benodigd, onvermijdelijke eenmalige kosten, voor groot onderhoud aan de Dijkmolen (voorbereidende werkzaamheden voor vervangen complete wiekenkruis in 2026) en de Schaaeweimolen (diverse onderhoudswerkzaamheden incl. geheel schilderen).
- Kapitaallasten zijn naar boven bijgesteld met € 0,1 miljoen.
- Diverse kleine posten dalen gezamenlijk met € 0,06 miljoen. Dit betreft onder meer besparingen en doorbelaste personeelskosten.

Investerings:

Programmalijn (Bedragen * € 1 miljoen)	Begrote uitgaven 2025t	BURAP 2025	Bijgestelde begroting 2025
Parkeergarage Gemeenlandshuis	0,5	-0,4	0,1
Laadpaalvoorzieningen	0,6	0,6	1,2
Totaal	1,1	0,2	1,3

Toelichting:

Parkeergarage Gemeenlandshuis: De parkeergarage van het Gemeenlandshuis is toekomstbestendig gemaakt. Het resultaat is een zichtbaar veilig te gebruiken parkeergarage die aansluit op de gewenste (en verplichte) verduurzaming van ons wagenpark en behoeften van de gebruikers met een dienstauto. Er is een vrijdragende betonvloer gerealiseerd en de parkeergarage wordt voorzien van laadfaciliteiten en opbergruimte voor materiaal. De huidige liftconstructies zijn verwijderd en de nieuwe vloer wordt aangebracht. Het uitvoeringskrediet is inmiddels verdeeld naar € 0,5 miljoen in 2024 en € 0,1 miljoen in 2025. Hierdoor kan € 0,33 miljoen van het uitvoeringskrediet vrijvallen.

Laadvoorzieningen wagenpark Delfland: In het kader van het bereiken van de doelstellingen op het gebied van energie- en klimaatneutraliteit, transformeert Delfland zijn wagenpark naar een emissievrij wagenpark. Met het oog op de beschikbaarheid van de nodige voertuigen en een doelmatige afbouw van lopende leasecontracten kan deze transformatie per 1 januari 2027 voltooid zijn. In het verlengde hiervan zijn laadvoorzieningen nodig waarmee elektrische dienstvoertuigen kunnen opladen. Op basis van het laadplan wordt een

laadpark gerealiseerd op de Delfland locaties, waarbij rekening is gehouden met een goede spreiding in het beheergebied van Delfland en met dienstvoertuigen die na werktijd worden gestald. Door deze dienstauto's tijdens of na werktijd op te laden is er minimaal last van oplaadtijden en gaat het laden zo min mogelijk ten laste van operationele werktijd. Een eigen laadpark op Delfland locaties is daarvoor de meest doeltreffende en doelmatige keuze, mede vanwege het veel lagere energietarief dat Delfland in vergelijking met openbare laadvoorzieningen heeft. Het uitvoeringskrediet is inmiddels verdeeld naar € 0,03 miljoen in 2024 en € 1,2 miljoen in 2025.

Programmalijn: 1.6.5 Communicatie

Welk doel willen we bereiken?

Doel: Met communicatie en klantcontact bouwen we aan de reputatie van een deskundige, betrouwbare en mensgerichte organisatie. We maken Delfland zichtbaar op belangrijke thema's zoals de verbetering van waterkwaliteit en omgaan met klimaatverandering.

Met communicatie en klantcontact bouwen we aan de reputatie van een deskundige, betrouwbare en mensgerichte organisatie. We maken Delfland zichtbaar op belangrijke thema's zoals de verbetering van waterkwaliteit en omgaan met klimaatverandering.

Doelstelling voor 2025 en verwacht effect

Door Delfland strategisch te positioneren op de belangrijke thema's, communiceren we met focus. Hierdoor ziet en ervaart de buitenwereld Delfland in toenemende mate als een transparant waterschap dat zich inzet voor de waterkwaliteit en klimaatverandering. Daarnaast vergroten we de mate van tevredenheid bij onze inwoners over het contact met Delfland. Met gerichte campagnes brengen we Delfland over als aantrekkelijke werkgever.

Voortgang doel in 2025:

De doelstelling voor 2025 en de beoogde activiteiten lopen conform planning.

Prestatie-indicatoren:

Prestatie-indicatoren	Rekening 2023	Rekening 2024	Begroting 2025	Prognose 2025	Status
Programmalijn communicatie					
Delfland wordt in toenemende mate geassocieerd als waterschap dat zich inzet om de kwaliteit van oppervlaktewater te verbeteren en hoe om te gaan met de gevolgen van klimaatverandering.	*	0-meting	*	*	n.v.t.
Rapportcijfer voor het contact met het Hoogheemraadschap van Delfland	-6	9	8	8	

* Is tweejaarlijks onderzoek.

** Sinds medio 2024 meten we de mate van tevredenheid met betrekking tot contact met Delfland continu.

Voor de zomer van 2025 verwachten we de resultaten van het onderzoek van de Rekenkamer naar communicatie en waterbewustzijn. Hiervoor zal ook onder inwoners van Delfland een peiling worden gehouden over in hoeverre ze Delfland associëren als waterschap dat zich inzet om de kwaliteit van oppervlaktewater te verbeteren en om te gaan met de gevolgen van klimaatverandering.

In de eerste paar maanden van 2025 deden 19 inwoners die contact met ons hadden aan het onderzoek naar de mate van hun tevredenheid over contact en de professionaliteit van de medewerkers van het Servicepunt, en onze dienstverlening: 8,94. Het doel voor dit jaar was vastgesteld op een score van 8.

Wat gaat het kosten?

Exploitatie:

Bedragen * €1.000

Communicatie	Begroting 2025	BURAP 2025	Gewijzigde begroting 2025
Lasten	2.733	-50	2.683
Baten	-357	0	-357
Netto kosten	2.376	-50	2.326

Toelichting:

De netto kosten zijn ten opzichte van de begroting 2025 met circa € 0,1 miljoen naar beneden bijgesteld. Hieronder volgt een toelichting op de afwijkingen. Bedragen kleiner dan € 0,1 miljoen zijn samengevoegd tot één gezamenlijke toelichting.

Lasten

- Als gevolg van een besparingsopgave is het budget verlaagd met € 0,05 miljoen.

Programmalijn: 1.6.6 Personeel

Welk doel willen we bereiken?

Doel: Een toekomstgerichte, aantrekkelijke en veilige werkgever.

Een toekomstgerichte, aantrekkelijke en veilige werkgever.

Doelstelling voor 2025 en verwacht effect

Werk & veiligheid: We behalen trede 3 ('berekenend') op de veiligheidscultuurladder en werken aan de bestendiging ervan.

2.

Diversiteit en inclusie: Delfland is een organisatie waar iedereen zich welkom voelt

3.

Aantrekkelijk werkgeverschap: We zorgen dat we op de arbeidsmarkt bekend staan als een aantrekkelijke werkgever en halen hiermee nieuwe medewerkers beter binnen.

Voortgang doel in 2025:

1 Werk & Veiligheid

Het certificaat trede 3 is uitgereikt in februari 2025. De doelstelling voor 2025 en de beoogde activiteiten lopen conform planning.

2 Diversiteit & Inclusie

De doelstelling voor 2025 en de beoogde activiteiten lopen conform planning.

3 Aantrekkelijk werkgeverschap

De doelstelling voor 2025 en de beoogde activiteiten lopen conform planning.

Prestatie-indicatoren:

Prestatie-indicatoren	Rekening 2023	Rekening 2024	Begroting 2025	Prognose 2025	Status
Programmalijn personeel					
Werkgeverschap*	8	n.v.t.	8	n.v.t.	zie opmerking
TRCF (de mate van veiligheid in de organisatie, uitgedrukt in het aantal ongelukken per miljoen gewerkte uren)**	2,5	4,5	2,0	2,0	n.v.t.

* Voor werkgeverschap houden wij één keer per twee jaar een waterschapsbreed sectoraal medewerkersonderzoek. Sectorbreed onderzoek stopt en dit betekent dat we in 2025 nog geen gegevens hebben. We verkennen momenteel andere opties.

** Sinds medio 2024 meten we de mate van tevredenheid met betrekking tot contact met Delfland continu.

Verwachting is dat we in de eerste helft van 2026 dit onderzoek laten plaatsvinden.

Wat gaat het kosten?

Exploitatie:

Bedragen * €1.000

Personeel	Begroting 2025	BURAP 2025	Gewijzigde begroting 2025
Lasten	2.517	-7	2.509
Netto kosten	2.517	-7	2.509

Toelichting:

De netto kosten zijn ten opzichte van de begroting 2025 met circa € 0,01 miljoen naar beneden bijgesteld. Hieronder volgt een toelichting op de afwijkingen.

Lasten

- Als gevolg van een besparingsopgave is het budget verlaagd (€ 0,01 miljoen).

Programmalijn: 1.6.7 Digitale transformatie

Welk doel willen we bereiken?

Doel: Delfland hanteert digitale transformatie als strategisch instrument voor de verbetering van primaire en ondersteunende werkprocessen en systemen.

Ondersteuning van de transitie van Delfland om in 2029 (of eerder) minder handmatig werk uit te voeren en te werken met veiligere en intelligentere systemen die medewerkers optimaal ondersteunen.

Voortgang doel in 2025:

De doelstelling voor 2025 en de beoogde activiteiten lopen conform planning.

Wat gaat het kosten?

Exploitatie:

Bedragen * €1.000

Digitale transformatie	Begroting 2025	BURAP 2025	Gewijzigde begroting 2025
Lasten	655	-10	645
Netto kosten	655	-10	645

Toelichting:

De netto kosten zijn ten opzichte van de begroting 2025 met circa € 0,01 miljoen naar beneden bijgesteld. Hieronder volgt een toelichting op de afwijkingen.

Lasten

- Als gevolg van een besparingsopgave is het budget verlaagd (€ 0,01 miljoen).

Programmalijn: 1.6.8 Innovatie

Welk doel willen we bereiken?

Doel: Ontwikkelen van kennis en stimuleren van verbeteringen, gericht op het creëren van maatschappelijke meerwaarde. Hierbij ligt de focus op het anders, beter en/of slimmer inrichten van de Delflandse taken.

Voortgang doel in 2025:

De doelstelling voor 2025 en de beoogde activiteiten lopen conform planning.

Wat gaat het kosten?

Exploitatie:

Bedragen * €1.000

Innovatie	Begroting 2025	BURAP 2025	Gewijzigde begroting 2025
Lasten	2.966	0	2.966
Netto kosten	2.966	0	2.966

2 Paragrafen

2.1 Risicomanagement

De voornaamste ontwikkelingen met betrekking tot het risicoprofiel van Delfland zijn toegelicht in de jaarrekening 2024. De algemene conclusie daarbij is dat het risicoprofiel relatief stabiel is gebleven in het afgelopen jaar. Er hebben zich in de eerste maanden van 2025 ook geen significante wijzigingen voorgedaan in het risicoprofiel, anders dan het afvoeren van het risico 'Ontbreken gedragscode Natuurbeschermingswet'. Sinds 1 april is een nieuwe gedragscode bestendig beheer en onderhoud in werking getreden, waarmee dit risico is komen te vervallen. Het risico op wateroverlast blijft op niveau "zeer hoog" in verband met de beperkte beschikbaarheid van gemaal Parksluizen, zoals reeds vermeld in de jaarrekening. Het duurt ca. 12 maanden voordat dit gemaal gerepareerd kan worden, in de tussentijd blijft een verhoogd risico bestaan op wateroverlast langs de Schie de in de binnenstad Delft.

Ambtelijk wordt gewerkt aan een nadere verkenning van strategische en organisatie-brede risico's, zoals de toename van het cyberdreigingsniveau, het risico op stroomuitval als gevolg van netcongestie, en de weerbaarheid en wendbaarheid van de organisatie in een snel veranderende (geopolitieke) context. In de begroting 2026 zullen deze thema's nader worden toegelicht.

3 Financiën

3.1 Exploitatierekening naar kosten- en opbrengstensoorten

Kostensoorten		Bedragen x 1.000	
Kostengroepen	Begroting 2025	BURAP 2025	Gewijzigde begroting 2025
Rente en afschrijvingen			
Externe rentelasten	23.839	767	24.606
Afschrijvingen van activa	39.367	1.051	40.418
Afschrijvingen van boekverliezen	0	0	0
Personeel			
Salarissen huidig personeel en bestuurders	58.296	-596	57.700
Sociale premies	15.778	-161	15.617
Overige personeelslasten	3.264	26	3.289
Personeel van derden	7.409	406	7.815
Goederen en diensten van derden			
Duurzame gebruiksgoederen	5.003	-132	4.872
Overige gebruiksgoederen en verbruiksgoederen	148	0	148
Energie	6.970	-200	6.770
Huren en rechten	11	0	11
Leasebetalingen operational lease	53.532	394	53.926
Pachten en erfpachten	4	0	4
Verzekeringen	435	0	435
Belastingen	2.221	-172	2.049
Onderhoud door derden	25.764	605	26.369
Overige diensten door derden	52.864	-3.179	49.686
Bijdragen aan derden			
Bijdragen aan bedrijven	359	0	359
Bijdragen aan het Rijk	11.900	200	12.100
Bijdragen aan openbare lichamen	11.100	1.880	12.980
Bijdragen aan overige	537	0	537
Toevoegingen aan voorzieningen/onvoorzien			
Toevoegingen aan voorzieningen	0	0	0
Onvoorzien	-797	897	100
Totaal kosten	318.006	1.787	319.792

* afrondingsverschillen zijn mogelijk

Toelichting

Binnen de verschillende programma's zijn alle toe- en afnames in kosten- en opbrengstsoorten toegelicht. Vanaf 2025 is het echter niet langer verplicht om dit overzicht op te nemen in de begroting, conform de geldende voorschriften. Het verschil tussen deze tabel en het overzicht van baten en lasten per programma (zie paragraaf 3.2) is dat in de exploitatie (paragraaf 3.2) de geactiveerde uren en personele baten niet zijn meegenomen. Geactiveerde uren betreffen personeelskosten die mogen worden toegerekend aan investeringsprojecten. De netto personeelskosten worden uiteindelijk doorbelast naar de exploitatie. Hieronder lichten we de twee groepen kapitaallasten en personeelskosten nader toe.

Kapitaallasten

De kapitaallasten zijn met €1,8 miljoen toegenomen. De stijging bestaat uit circa € 0,8 miljoen voor extra rentekosten en circa € 1,1 miljoen aan hogere afschrijvingen. Dit is het gevolg van aanvullende activering eind 2024. De rentekosten zijn afhankelijk van de omvang van de leningen, duur en de actuele rentestand.

Personeelskosten

Bedragen x 1.000

Personeelskosten*	Begroting 2025	BURAP 2025	Gewijzigde begroting 2025
Salarissen huidig personeel en bestuurders	58.296	-596	57.700
Sociale premies	15.778	-161	15.617
Overige personeelslasten	1.742	-14	1.728
Personeel van derden	7.409	406	7.815
Totaal lasten	83.226	-365	82.861
Uitlening van personeel	-1.013	573	-440
Totaal baten	-1.013	573	-440
Eindtotaal	82.213	207	82.421
Geactiveerde lasten (WVH)	-2.699	0	-2.699
Indirecte kosten – doorbelasting van personeelskosten	79.514	207	79.722

*Exclusief (personeel) kosten, die zijn opgenomen in de exploitatiebegroting. Kosten zoals trainingen voor rampenoefeningen van het crisisteam worden beschouwd als directe kosten die rechtstreeks verbonden zijn aan de activiteit

Toelichting

De personeelskosten die worden doorbelast naar de verschillende programma's zijn met circa € 0,2 miljoen toegenomen. Deze toename heeft drie oorzaken:

- A. de personeelskosten zijn gedaald met € 0,8 miljoen vanwege de gerealiseerde besparingsopgave.
- B. De inhuurkosten zijn met € 0,4 miljoen gestegen.
- C. De kosten van CSF worden grotendeels vergoed door de twee andere leden van het samenwerkingsverband (HHR en HHSK). Daarnaast is, conform de voorschriften, de opbrengst (€ 0,6 miljoen) van CSF overgeheveld naar programma 6 Organisatie en bedrijfsvoering. Hierdoor worden de lasten en baten in de exploitatie afzonderlijk begroot.

Opbrengstensoorten

Bedragen x 1.000

Opbrengstengroepen	Begroting 2025	BURAP 2025	Gewijzigde begroting 2025
Financiële baten			
Externe rentebaten	0	-561	-561
Dividenden en bonusuitkeringen	-827	0	-827
Personeelsbaten			
Baten in verband met salarissen en sociale lasten	-300	0	-300
Uitlening van personeel	-1.013	573	-440
Goederen en diensten aan derden			
Verkoop van grond	-250	-380	-630
Verkoop van overige goederen	-5.718	-225	-5.943
Opbrengst uit grond en water	-323	0	-323
Huuropbrengst uit overige eigendommen	-180	0	-180
Diensten voor derden	-17.543	-1.265	-18.808
Bijdragen van derden			
Bijdragen van de EU	0	0	0
Bijdragen van het Rijk	-2.832	178	-2.655
Bijdragen van provincies	0	0	0
Bijdragen van overige openbare lichamen	-50	0	-50
Bijdragen van overige	0	0	0
Waterschapsbelastingen			
Waterschapsbelastingen opbrengsten	-308.971	0	-308.971
Kwijtscheldingen	6.194	0	6.194
Oninbaarverklaringen	4.025	0	4.025
Interne verrekeningen			
Geactiveerde uren	-2.699	0	-2.699
Totaalopbrengsten	-330.486	-1.681	-332.168
Verschil	-12.480	105	-12.375

* afrondingsverschillen zijn mogelijk

3.2 Baten en lasten per programma

Het overzicht van baten en lasten ziet er als volgt uit: De lasten nemen met circa € 2,4 miljoen toe en de baten nemen met € 2,3 miljoen toe. Het verschil in de BURAP neemt de netto kosten met € 0,1 miljoen toe.

(Bedragen * € 1.000)	Begroting 2025	BURAP 2025	Gewijzigde begroting 2025
1. Waterkeringen en waterbewustzijn	30.875	734	31.610
Lasten	31.275	594	31.870
Baten	-400	140	-260
2. Waterkwaliteit en biodiversiteit	16.969	-350	16.619
Lasten	17.069	-350	16.719
Baten	-100	0	-100
3. Waterkwantiteit en klimaatadaptatie	52.034	-558	51.477
Lasten	53.888	-558	53.330
Baten	-1.853	0	-1.853
4. Waterketen en circulariteit	119.333	-1.510	117.823
Lasten	141.856	-645	141.212
Baten	-22.523	-865	-23.388
5. Financiën	-293.784	2.734	-291.050
Lasten	7.695	3.325	11.020
Baten	-301.479	-591	-302.070
6. Organisatie en bedrijfsvoering	62.092	-945	61.147
Lasten	62.511	-7	62.504
Baten	-420	-938	-1.357
Totaal lasten	314.295	2.359	316.654
Totaal baten	-326.775	-2.254	-329.029
Resultaat voor bestemming	-12.480	105	-12.375
Storting aan reserves	17.033	692	17.725
Onttrekking aan reserves	-4.552	-797	-4.849
Resultaat na bestemming	0	0	0

Afrondingsverschillen zijn mogelijk

3.3 Naar Waterschapstaken

Delfland heeft twee taken: de watersysteemtaak en de zuiveringstaak. Dit zijn gesloten systemen. Dat betekent dat wij de kosten die wij voor één van de twee taken maken aan die taak moeten toerekenen. Hetzelfde geldt voor eventuele opbrengsten (bijvoorbeeld opbrengsten uit de verkoop van groengas).

De netto kosten (kosten minus de overige opbrengsten) van een taak dekken we vervolgens met de waterschapsbelastingen. De belastingopbrengsten van een taak mogen niet meer bedragen dan de te dekken kosten van die taak. Hierin mag wel een opslag zitten voor bijvoorbeeld reserveren voor toekomstige kapitaallasten. Anderzijds kunnen we de netto kosten verlagen door de inzet van bijvoorbeeld tariefdempingsreserves.

Hoe we de kosten verdelen over de twee taken staat in de nota Systematiek Kostenverdeling. In de nota Reserves en voorzieningen staat hoe de reserves werken.

Bedragen x 1.000									
Bedragen x € 1 .000	Begroting 2025	Taak WS	Taak ZS	BURAP 2025	Taak WS	Taak ZS	Gewijzigde begroting 2025	Taak WS	Taak ZS
1. Waterkeringen en waterbewustzijn	31.275	31.067	208	594	644	-50	31.870	31.712	158
2. Waterkwaliteit en biodiversiteit	17.069	17.022	47	-350	-350	0	16.719	16.672	47
3. Waterkwantiteit en klimaatadaptatie	53.888	53.652	236	-558	-558	0	53.330	53.094	236
4. Waterketen en circulariteit	141.856	1.118	140.739	-645	66	-710	141.212	1.184	140.028
5. Financiën	7.695	3.920	3.775	3.325	1.662	1.662	11.020	5.582	5.437
6. Organisatie en bedrijfsvoering	62.511	38.263	24.249	-7	212	-219	62.504	38.475	24.029
Totaal lasten	314.295	145.042	169.253	2.359	1.677	682	316.654	146.718	169.935
1. Waterkeringen en waterbewustzijn	-400	-400	0	140	140	0	-260	-260	0
2. Waterkwaliteit en biodiversiteit	-100	-100	0	0	0	0	-100	-100	0
3. Waterkwantiteit en klimaatadaptatie	-1.853	-1.853	0	0	0	0	-1.853	-1.853	0
4. Waterketen en circulariteit	-22.523	0	-22.523	-865	0	-865	-23.388	0	-23.388
5. Financiën	-301.479	-140.155	-161.324	-591	-121	-471	-302.070	140.275	-161.795
6. Organisatie en bedrijfsvoering	-420	-362	-58	-938	-469	-469	-1.357	-831	-526
Totaal Baten	-326.775	-	-	-2.254	-449	-1.805	-329.029	-	-
Resultaat	-12.480	2.171*	-14.652*	105	1.228	-1.122	-12.375	3.399	-15.774
Afrondingsverschillen zijn mogelijk									

Afrondingsverschillen zijn mogelijk

* In de begroting 2025 is op het allerlaatste moment per abuis een bedrag van € 59.000 toegerekend aan de taak Zuiveringssysteem (ZS), terwijl dit correcter wijs gekoppeld had moeten worden aan het Watersysteem (WS). Het betreft een verschuiving binnen de taaktoedeling, zonder effect op het totale begrotingsbedrag.

3.4 Investeringsuitgaven

	Programmalijn (Bedragen € 1 miljoen)	Begrote uitgaven 2025	BURAP 2025	Bijgestelde begroting 2025
1A	Waterkeringen	18,8	-4	14,8
2A	Waterkwaliteit	4,4	-1,3	3,1
3A	Waterkwantiteit	5,5	2	7,5
4A	Waterketen	12,3	-4,8	7,5
4A	Waterzuivering Vergulde Hand*(was 8 mln.)	12	0	12
4C	Energie- en klimaatneutraal*	0,7	0	0,7
4D	Circulaire economie	2,5	0	2,5
6B	Informatievoorziening	2,3	-0,1	2,2
6D	Parkeergarage Gemeenlandshuis**	0,5	-0,4	0,1
6D	Laadpaalvoorzieningen**	0,6	0,6	1,2
	Totaal	59,6	-8	51,6

* per abuis zijn deze gegevens niet/onvolledig meegenomen in het totaaloverzicht in de begroting.

** in de begroting zijn deze investeringen vermeld onder 6A maar horen bij 6D.

De toelichtingen zijn opgenomen onder de betreffende programmalijn (in de linker kolom), genummerd van 1A tot en met 6D.

4 Bijlagen

4.1 Projectenboeken

